

देशहितार्थं जीवामः

एहि सुधीर ! एहि सुविक्रम !
खेल-प्रान्तरं गच्छामः ।
धावन-कूर्दन-चलनैः खेलैः
वज्रकायतां विन्दामः ॥

एहि सुशीले ! एहि सुभद्रे !
पुष्पवाटिकां गच्छामः ।
विविधैः कुसुमैर्विधाय मालां
विघ्नविनाशकमर्चयामः ॥

एहि दिनेश ! प्रणव ! गणेश !
ज्ञाननिधिं सञ्चिनुयामः ।
एहि शारदे ! गिरिजे ! वरदे !
ज्ञानवारिधौ विहरामः ॥

तन्वा मनसा हितं चरन्तः
सदा गुरुन् अनुगच्छामः ।
भारतमातुः सेवासक्ताः
देशहितार्थं जीवामः ॥

टिप्पणी

शब्दार्थः -

कूर्दनम् - प्लवनम् (6७७वा), वज्रकायताम् - कठिनशरीरम् (कठिन १७१२), विन्दामः - प्राप्नुमः (घा७७वा),
अर्चयामः- पूजयामः (घृ७७७ करि७वा), चिनुमः - सञ्चयं करवाम (शञ्चय करि७वा), तन्वा - शरीरेण (१७१२ द्वा७वा) ।

अभ्यास :

1. गीतमिदं सस्वरं गायत ।

2. उचितपदेन शून्यस्थानं पूरयत ।

(क) खेलप्रान्तरं _____ । (गच्छामि, गच्छावः, गच्छामः)

(ख) _____ विन्दामः । (वज्रकायता, वज्रकायतां, वज्रकायं)

(ग) एहि सुशीले एहि _____ । (सुभद्रा, सुभद्राः, सुभद्रे)

(घ) _____ गच्छामः । (पुष्पवाटिकां, पुष्पवाटिके, पुष्पवाटिका)

(ङ) विविधैः _____ विधाय मालाम् । (कुसुमैः, कुसुमेभ्यः, कुसुमान्)

(च) _____ सञ्चिनुयामः । (ज्ञाननिधिः, ज्ञाननिधी, ज्ञाननिधिं)

(छ) सदा गुरुन् _____ । (अनुगच्छामः, अनुगमामः, अनुगमसि)

3. स्तम्भमेलनं कुरुत ।

‘क’

एहि शारदे !

तन्वा मनसा

पुष्पवाटिकां

वज्रकायतां

ज्ञानवारिधौ

विघ्नविनाशकम्

‘ख’

गच्छामः

विन्दामः

गिरिजे ! वरदे !

हितं चरन्तः

अर्चयामः

विहरामः

4. पद्यानुसारं सज्जीकुरुत ।

(क) चलनैः धावन कूर्दन खेलैः ।

(ख) गिरिजे ! एहि शारदे ! वरदे ।

(ग) विधाय मालां कुसुमैः विविधैः ।

(घ) सदा अनुगच्छामः गुरून् ।

(ङ) मनसा तन्वा चरन्तः हितम् ।

(च) सञ्चिनुयामः ज्ञाननिधिम् ।

(छ) जीवामः देशहितार्थम् ।

